

"יסודות המשפט", 27706

ד"ר חנן מנדל

סוג הקורס: קורס השלמה

שנת לימודים: תש"פ סמסטר: א היקף שעות: 2 ש"ס, יום שישי 12:00-14:00

אתר הקורס באינטרנט: lemida.biu.ac.il (במערכת ה-moodle)

א. מטרת הקורס:

מטרת הקורס הינה להנחיל לתלמידים שאינם בעלי תואר במשפטים רקע כללי ומושגי יסוד משפטיים, הדרושים לצורך הדיון והמחקר בתחום יישוב הסכסוכים והמשא ומתן. בקורס אנו מתמודדים עם הז'רגון המשפטי ומנסים לפצח אותו, קוראים טקסטים משפטיים, מסבירים את ההרכיה המשפטית הנוגעת לנורמות ואת החלוקה לענפי משפט שונים. חלק מהקורס מוקדש לתיאור בסיסי והכרחי של ההיסטוריה של המשפט הישראלי, שמסייע להבנה של המערכת כולה.

חלק אחר ומרכזי בקורס מוקדש לתיאור המערכת השיפוטית, שלה חלק ניכר ביישוב סכסוכים במדינת ישראל. אנו מתארים את המבנה הפורמלי של המערכת הזו, מסבירים את הקשר שלה ליישוב סכסוכים, ונותנים בסיס להבנה גם של הליכים אחרים ליישוב סכסוכים.

ב. תוכן הקורס: (רציונל, נושאים)

מהלך השיעורים: (שיטות ההוראה, שימוש בטכנולוגיה, מרצים אורחים) הוראה פרונטלית, ע"י המרצה, תוך ניהול דיון בכיתה בחלק מהנושאים המועלים. הקורס מלווה במצגת וכן בסרטונים המוצגים לתלמידים מעת לעת. כמו כן קיים אתר לקורס במסגרת מערכת המודל ובו נמצא חומר הקריאה, המטלות אותן מבצעים התלמידים, וכן בו מתנהלים דיונים לאחר השיעור בין התלמידים לבין המרצה.

תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים:

מס' השיעור	נושא השיעור	קריאה נדרשת	הערות
1	מושגים בסיסיים: משפט וחוק		
2	קריאה מונחה של פסק דין	פ"ד בש	מטלה מצורפת לאחר הקריאה
3	ענפי המשפט		מטלת ניתוח אירוע משפטי
4	פירמידת הנורמות של קלזן ותהליך החקיקה	סעיפים נבחרים מחוק המעבר	
5	תקנות והתקנתן	פ"ד אלכסנדרוביץ, סעיפים נבחרים מחוק הפרשנות, פקודת הפרשנות, וחוק המעבר.	מטלה מצורפת לאחר הקריאה
6	פסיקה ופרשנות קלאסית: כוונת המחוקק	פ"ד פדידה וסעיפים נבחרים מחוק הפלת"ד	
7	מקורות הסטוריים של המשפט הישראלי	מקורות הסטוריים, מגילת העצמאות, סעיפים נבחרים מפקודת סדרי השלטון והמשפט וחוק המעבר	
8	פסיקה ופרשנות מודרנית	פ"ד הנדלס, קניג וכן חוק יסודות המשפט	מטלה מצורפת לאחר הקריאה
9-11	המערכת השיפוטית במדינת ישראל: בתי משפט רגילים, מתמחים, בתי דין, גופים מעין שיפוטיים	חוק בתי המשפט	
12	חוקי יסוד והמהפכה החוקתית	חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, חוק יסוד: חופש העיסוק	

ג. חובות הקורס:

דרישות קדם: אין.

חובות / דרישות / מטלות: השתתפות בשיעורי הקורס, קריאת חומרים לקראת השיעורים, ביצוע והגשה של מטלות מקוונות ומבחן סופי (בספרים סגורים)

מרכיבי הציון הסופי (ציון מספרי / ציון עובר): ציון מספרי. 20% בהתבסס על המטלות המקוונות וכן התרומה לדין בכיתה, ו- 80% מבחן סופי.

ד. ביבליוגרפיה: (חובה/רשות)

חומר קריאה - חקיקה:

חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו

חוק יסוד: נשיא המדינה

חוק יסוד: חופש העיסוק

חוק יסוד: השפיטה

חוק יסוד: הממשלה

חוק יסודות המשפט, התש"ם-1980

חוק בתי המשפט (נוסח משולב), התשמ"ד - 1984

פקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח - 1948

חוק המעבר, התש"ט-1949

חוק לביטול המג'לה, התשמ"ד-1984

חומר קריאה - פסיקה:

ע"פ 196/64 **היועץ המשפטי לממשלה נ' בש**, פ"ד יח(4) 568 (1964).
וכן חוק העונשין, התשל"ז-1977 – ס' 304, 309, 338, 340
וכן החוק למניעת מפגעים (בטיחות מקררים), התשכ"ה-1965 והתקנות למניעת
מפגעים (בטיחות מקררים) (מנגנון לפתיחת הדלת מבפנים), התשכ"ו-1965
ע"פ 213/56 **היועץ המשפטי לממשלה נ' אלכסנדרוביץ**, פ"ד יא(1) 695 (1957)
רע"א 8548/96 **פדידה נ' סהר**, פ"ד נא(3) 825 (1997)
ד"נ 40/80 **קניג נ' כהן** פ"ד לו(3) 701 (1982)
וכן הסעיפים הרלוונטיים מחוק הירושה, התשכ"ה-1965
ע"א 546/78 **בנק קופת עם נ' הנדלס**, פ"ד לד(3) 57 (1980)
ד"נ 13/80 **הנדלס נ' בנק קופת עם**, פ"ד לה(2) 785 (1981)
וכן הסעיפים הרלוונטיים מחוק השבת אבידה, התשל"ג-1973
ע"פ 64 / 77 **ברנבלט נ' היועץ המשפטי לממשלה**, פ"ד יח(2) 70 (1964)
ע"פ 79 / 787 **מזרחי נ' מדינת ישראל**, פ"ד לה(4) 421 (1980)